

Аналіз основних причин виникнення ДТП в Україні за 2019 рік вказує на наступні тенденції та підсумки.

Найпоширеніші види ДТП: зіткнення (63%), наїзд на транспортний засіб, що стоїть (15%), наїзд на перешкоду (12%), що загалом складає 90% від усіх ДТП.

Основні причини ДТП із потерпілими: перевищення безпечної швидкості руху – 8761 автопригод (34% від усіх ДТП із потерпілими); порушення правил маневрування – 5676 (22%); порушення правил проїзду перехресть – 2132 (8%); недотримання дистанції – 1967 (8%); порушення правил проїзду пішохідних переходів 1673 (6%).

Після проведеного аналізу стану безпеки дорожнього руху в Україні у 2019 році, нами були визначені основні напрямки подолання негативних тенденцій. До першочергових для вирішення напрямків відносяться:

- забезпечення безпеки на дорогах національного значення;
- зниження рівня травматизму дітей на дорогах;
- зниження рівня травматизму серед мотоциклістів та велосипедистів;
- зменшення кількості учасників дорожнього руху, які знаходяться у стані алкогольного або наркотичного сп'яніння;
- поліпшення стану доріг та дорожньої інфраструктури;
- вивчення правил дорожнього руху усіма учасникам на постійній основі;
- удосконалення роботи патрульної поліції.

Стратегія підвищення рівня безпеки дорожнього руху в Україні на період до 2020 року передбачала зниження всіх показників небезпеки та покращення рівня безпеки на дорогах. Результат проведеного аналізу вказує на необхідність корегування цієї стратегії. Законодавче та нормативне забезпечення національної політики у галузі безпеки дорожнього руху потребує удосконалення з урахуванням визначених нами тенденцій.

Особливу роль в забезпеченні безпеки дорожнього руху в Україні відіграє Національна поліція. Погіршення у цій сфері вказує на появу негативних тенденцій у роботі, насамперед, патрульної поліції. Зв'язок погіршення стану безпеки дорожнього руху та порядку і способів несення патрульної поліції потребує подальшого дослідження.

Одержано 23.10.2020

УДК 351.74(477):005.963.1

Андрій Васильович ВОЙЦЕХОВСЬКИЙ,

кандидат юридичних наук, доцент,

професор кафедри конституційного і міжнародного права факультету №4

Харківського національного університету внутрішніх справ;

Віталій Олегович НАЙДА,

слухач магістратури 1 курсу факультету № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ

НОВІТНІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Реформування основ діяльності правоохоронних органів лежить в основі європейської інтеграції.

Новітнім аспектом діяльності поліції в умовах європейської інтеграції є взаємодія з громадськістю, яка останнім часом розглядається не лише як завдання чи функція поліції, а як фундаментальна концепція (стратегія), своєрідна філософія поліцейської діяльності у демократичному суспільстві. У ході євроінтеграції стратегія «community policing» активно впроваджується у діяльність Національної поліції України, у тому числі за

організаційної, консультативної та методологічної підтримки Консультативної місії Європейського Союзу в Україні.

Організація безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ) у 2008 р. визначила «community policing» як філософію або організаційну стратегію, під якою розуміють взаємне співробітництво поліції та громади (суспільства) з метою ефективнішої протидії злочинності, страху перед злочинами, фізичній або моральній шкоді, розпаду добросусідських відносин з метою покращення якості життя для всіх [4, с. 7].

Розглядаючи поліцейського як повноцінного партнера, стратегія «community policing» багато в чому зрівнює громаду та поліцію. На нашу думку, остання стає невід'ємною частиною громади, її культурної, соціальної сфери, а громадськість, відповідно, з власної ініціативи, усвідомлюючи потреби громади, розробляє соціальні ініціативи, спрямовані на взаємодію з поліцією, проводить тренінги, моніторинг інтернет-простору, залучається до допомоги поліції у ролі перекладачів, понятих, статистів, учасників пошукових операцій безвісно зниклих осіб тощо.

Успішне втілення стратегії «community policing» можливе лише за умови гармонізації українського законодавства у правоохоронній сфері з законодавством ЄС. Так, Закон України «Про Національну поліцію» не містить чіткої вимоги щодо запровадження Кодексу професійної етики. Наприклад, закон, що регулює діяльність поліції у Північній Ірландії, містить конкретну вимогу, згідно з якою Кодекс професійної етики «визначає стандарти поведінки та практики для поліцейських» та роз'яснює їхні права та обов'язки відповідно до Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. [3].

Також вважаємо доречним на законодавчому рівні імплементувати положення Роттердамської хартії «Охорона правопорядку силами поліції в поліетнічному суспільстві», яка містить базові положення щодо організації діяльності поліції в етнічно неоднорідному суспільстві, налагодження партнерських відносин між поліцією та етнічними меншинами з метою недопущення ворожнечі та встановлення довіри та конструктивного співробітництва [1].

Стратегія «community policing» також передбачає активну участь поліції у громадському житті (обговореннях, форумах, культурних заходах тощо). У цьому аспекті поліцейський розглядається як особистість, високо обізнана та компетентна не лише у сфері правоохоронної діяльності та права, але і новітніх сферах, зокрема проектного менеджменту, творчості, громадської, виховної та навчальної діяльності. Така новітня діяльність поліції має, на нашу думку, покладатися на підрозділи взаємодії з громадськістю та превенції патрульної поліції, а також заклади вищої освіти МВС України (далі ЗВО МВС України).

Окрема увага в ході організації партнерської взаємодії поліції і громадськості має приділятися молоді як найбільш активній частині громадськості, а також молодим співробітникам поліції. У березні 2005 р. був ухвалений Європейський Пакт в інтересах молоді, як частина Лісабонської стратегії зайнятості та зростання. Мета цього документу полягала у розвитку участі молоді в соціальній інтеграції молоді у суспільство. У 2007 р. у своєму комюніке «Сприяння повноцінній участі молоді в освіті, зайнятості та суспільстві» Європейська Комісія акцентувала увагу на тісній комунікації у всіх сферах задля створення умов для розвитку молодіжної сфери [2].

На нашу думку, необхідне широке залучення поліцейських, зокрема курсантів (слухачів) ЗВО МВС України, до програм молодіжного обміну Erasmus+, форумів, конкурсів та заходів, організованих Представництвом ЄС в Україні, стажування в рамках Європейського корпусу солідарності чи стажування для викладачів ЗВО МВС у Європейському поліцейському коледжі, реалізації соціальних проектів за фінансової допомоги ЄС, запрошення представників поліції на ключові заходи Східного Партнерства та Європейського Союзу.

Підсумовуючи викладене, можемо зазначити, що впровадження стратегії «community policing» в рамках європейської інтеграції відкриває принципово нове розуміння діяльності поліції, її взаємодії з громадськістю на засадах партнерства, що, водночас, вимагає гармонізації українського законодавства у правоохоронній сфері з законодавством ЄС, участі поліції у громадському житті, а також міжнародній діяльності.

Список бібліографічних посилань

1. Роттердамська хартія: охорона правопорядку силами поліції у поліетнічному суспільстві. URL: <http://library.khpg.org/index.php?id=1431094383> (дата звернення 05.10.2020).
2. European Commission, Promoting young peoples full participation in education, employment and society Brussels, 5.9.2007 COM (2007) 498 final. URL: http://eur-lex.europa.eu/.../site/en/com2007_0498en01.pdf (дата звернення 10.10.2020).
3. Закон про поліцію (Північна Ірландія). URL: <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/-2000/32/section/52> (дата звернення 10.10.2020).
4. Наилучшая практика построения партнерства между полицией и обществом. Вена: Отдел стратегических вопросов полицейской деятельности ОБСЕ, 2008. URL: <http://polis.osce.org/library/> (дата звернення 15.10.2020).

Одержано 21.10.2020

УДК 332.2.021.8.001.25(477)

Ксенія Миколаївна ГУРТОВА,

викладачка кафедри фундаментальних та юридичних дисциплін факультету №6
Харківського національного університету внутрішніх справ

ІНСТИТУТ ІМПІЧМЕНТУ ПРЕЗИДЕНТА У СИСТЕМІ СТРИМУВАНЬ І ПРОТИВАГ: СВІТОВИЙ ДОСВІД

Одним із проявів системи стримувань і противаг в українській державно-правовій практиці є інститут імпичменту. Історично інститут імпичменту виник як функціональний замітник парламентської відповідальності уряду у президентській республіці. Однак у ході розвитку сучасної державності він став атрибутом усіх республіканських форм правління.

Батьківщиною імпичменту є Англія, де імпичмент був одним з елементів судового процесу, який здійснював судовий комітет Палати лордів у кримінальних справах щодо вищих посадових осіб держави. Інститут імпичменту (а точніше, осудження в порядку імпичменту) був уперше закріплений на конституційно-правовому рівні в Конституції США 1787 р. Відтоді він став типовим для державно-правової практики всіх розвинених республік.

Імпичмент, також «відклікання» (англ. *impeachment*) — в конституціях деяких держав процедура притягнення до суду парламенту вищих посадових осіб держави. Результатом імпичменту, як правило є дострокове припинення повноважень президента або іншого посадовця і усунення його з посади. При імпичменті голови держави таке рішення приймається конституційною більшістю парламенту.

Різні країни окремо визначають процедуру імпичменту відповідно до власного законодавства. У демократичних державах імпичмент є одним з елементів контролю над владою країни і необхідний для збереження стабільності суспільного і конституційного ладу. Імпичмент є також засобом недопущення авторитаризму і механізмом гарантування національної безпеки. Тобто, імпичментом називається повноваження законодавчої влади, що дозволяє висувати офіційні звинувачення державному службовцю.

Отже, імпичмент у системі конституційних інститутів за своєю правовою природою є позасудовим конституційним процесом, за змістом якого Парламент у разі вчинення злочину Президентом України може достроково припинити його повноваження,